

УДК 004.91

І.О. Золотарьова, К.О. Власенко

*Харківський національний економічний університет, Харків***ЄДИНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В УКРАЇНІ**

Якість освіти в Україні на даний момент не на найкращому рівні. В даній статті розглянуто один зі способів її удосконалення – формування багаторівневої єдиної інформаційної системи управління освітою. Структура системи. На сьогоднішній день існують різні пропозиції щодо систем інформатизації для шкіл. Програмний комплекс «КУРС: Освіта» - один з варіантів систем формування єдиного інформаційного простору освіти.

Ключові слова: інформаційна система, єдина інформаційна система управління освітою, загальноосвітні навчальні заклади.

Вступ

Одним із найважливіших показників рівня розвитку країни є рівень розвитку освіти. За результатами телефонного опитування експертами Інституту Горшеніна на тему: "День знань на Україні" 27-29 серпня 2011 року майже половина українців (47,5%) не задоволена якістю шкільної освіти. З цих 47,5% респондентів 24,1% вибрали відповідь "повністю не задоволений", 23,4% - "скоріше не задоволений". Близько третини опитаних (33,5%) заявили, що їх влаштовує якість шкільної освіти в Україні. З них 19,3% віддали перевагу відповідь "скоріше задоволений", 14,2% - "повністю задоволений". Важко відповісти на це запитання кожному п'ятому громадянину України (19,0%) [1].

Якість освіти можна забезпечити за умови проведення освітніх реформ, які зможуть суттєво вплинути на результати освітньої діяльності. Слід зауважити, що про інформатизацію освіти, особливо загальної середньої, написано в останні роки дуже багато. Однак, незважаючи на це, із року в рік залишається низка проблем, які не вирішуються, і, відповідно, не дають змоги системі освіти вийти на новий якісний етап її розвитку.

В сучасному світі найкращий спосіб удосконалення освіти — це, в першу чергу, застосування новітніх освітніх технологій, в тому числі створення єдиної інформаційної системи управління освітою.

Метою даної статі є формування архітектури системи, ознайомлення з існуючими інформаційними системами управління освітою.

Формування і розвиток єдиного інформаційного простору України і, зокрема, відповідних державних інформаційних ресурсів – проблема міжгалузева і міжрегіональна. Вона потребує вирішення складних організаційних і техніко-технологічних питань, значних витрат і не може бути вирішена миттєво. При цьому необхідне комплексне врахування соціально-економічних, правових і політичних аспектів інформатизації суспільства, всебічне використання організаційного, технологічного, технічного і нормотворчого досвіду, що отриманий при розвитку інформаційних просторів провідних країн світу.

Основна частина

Інформаційна система управління освітою в Україні повинна бути багаторівневою так як на кожному рівні вирішуються питання різної важливості та формуватися за такими рівнями (рис. 1) :

рівень 1 - навчальні заклади, які є джерелом інформації, яка готується відповідно до існуючих форм статистичної звітності, а також у зв'язку із запитами з керуючих установ (районні та обласні департаменти, Міністерство);

рівень 2 - районні (міські) відділи освіти, які, отримуючи інформацію з рівня 1, обробляють і передають її на більш високий рівень - обласні департаменти. Крім того, районні відділи можуть бути джерелами запитів з рівня 1 специфічної для району інформації;

рівень 3 - обласні департаменти отримують інформацію з другого та частково першого рівня і передають її на рівень Міністерства. Обласні департаменти також можуть бути джерелами запитів специфічної для галузі інформації з нижчих рівнів;

рівень 4 - Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, працівники якого виконують обробку та аналіз інформації, що надійшла з обласних департаментів і генерують запити на інформацію з підвідомчих установ [2].

На сьогоднішній день існують різні пропозиції щодо систем інформатизації для шкіл. Прикладами таких систем є:

- інформаційно-виробнича система "Освіта" (розробник - Україна),
- «Ефективна школа» (розробник - Україна),
- аналітично-пошукова система «Освіта Школа» (розробник - Україна),
- «Net Школа України» (розробник - Росія),
- «1С: Хронограф» (розробник - Росія),
- інтернет-орієнтована система «Класна оцінка» (розробник - Україна) та інші.

Більшість з названих систем покликані об'єднати інформацію всіх навчальних закладів, оперативного забезпечити органи управління освітою достовірною інформацією, удосконалити облік і обробку інформації, дати можливість здійснювати управління загальноосвітніми навчальними закладами [3].

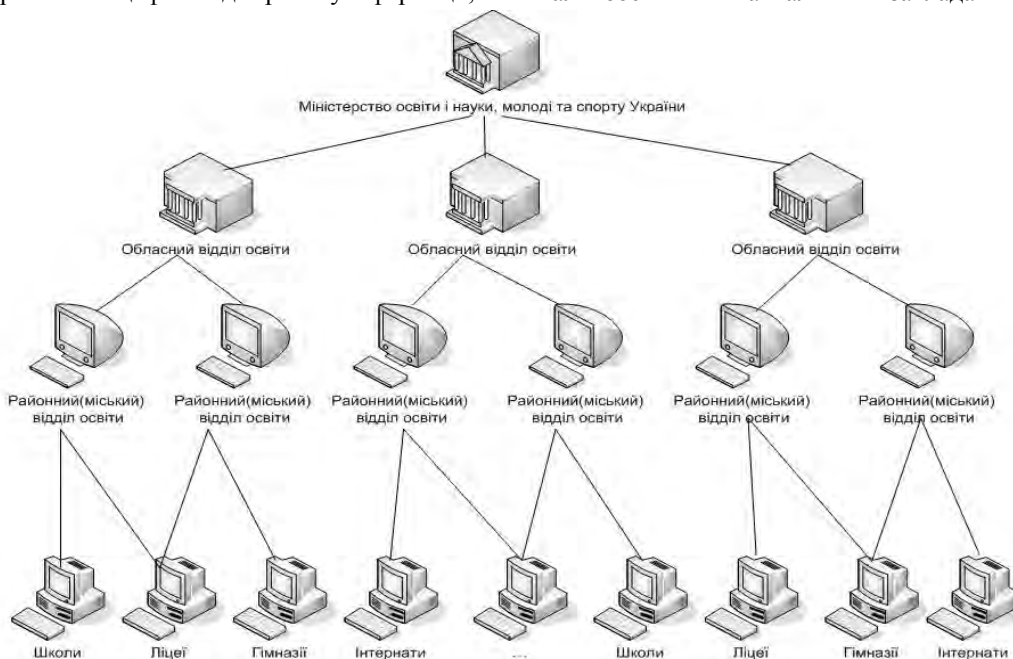

Рис. 1. Структура єдиної інформаційної системи управління освітою

Всі перераховані вище системи відрізняються функціональністю. До недоліків перерахованих наявних інформаційних систем управління освітньою діяльністю слід віднести наступні:

- необхідність інсталяції на сервері школи або управління освіти, що призводить до необхідності використовувати дорогі сервери,

- складність в обслуговуванні та адмініструванні або повна відсутність підтримки,
- порівняно висока вартість систем,
- неповноцінне створення єдиної інформаційної системи управління [4].

Для повного вирішення задачі може бути використаний програмний комплекс «КУРС: Освіта»,

який включає набір засобів та інструментів, призначених для автоматизації управлінської діяльності адміністрацій загальноосвітніх навчальних закладів, управлінь і відділів освіти рай/міськдержадміністрацій, головного управління освіти і науки облдержадміністрації. Комплекс дозволяє створити єдину систему збору, обробки та зберігання інформації області в розрізі закладів загальної середньої освіти. Одночасно вирішується проблема забезпечення районних, міських відділів/управлінь освіти та обласного управління освіти і науки повною оперативною інформацією про діяльність загальноосвітніх навчальних закладів, що дає можливість здійснювати освітній менеджмент на більш високому рівні, ефективніше планувати витрати міських та районних бюджетів в рамках реалізації освітянських програм, раціонально та обґрунтовано корегувати напрями для подальшого розвитку загальної освіти областей, а з іншого боку – забезпечувати відповідний рівень контролю за діяльністю навчальних закладів [5].

Комплекс побудовано з використанням дворівневої архітектури. В загальноосвітні навчальні заклади встановлюються програмні рішення “КУРС: Школа”, які працюють автономно з використанням сучасних клієнт-серверних технологій і одночасно потрібна інформація за допомогою спеціальної служби обміну передається на WEB-сервер. Доступ до нього користувачами може бути організовано через будь-який сучасний браузер, (наприклад, Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome, Opera тощо). Завдяки такій архітектурі комплекс надає можливість ведення баз даних в загальноосвітніх навчальних закладах та відділах/управліннях освіти без тимчасового доступу до мережі Інтернет з подальшим доповненням внесених даних до загальнообласної бази [6]. Одна із складових комплексу – сайт «Мої знання». Це інтернет-портал для управління навчальним закладом і поліпшення якості навчального процесу, а також інструмент для покращення взаємодії між вчителями, учнями та батьками. На сайті розміщені електронні журнали для вчителів, щоденники та індивідуальні сторінки для учнів та батьків, а також можлива СМС-розсилка повідомлень з оцінками та відвідуваністю.

ВИСНОВКИ

Проект “КУРС: Освіта” реалізується в рамках Концепції державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» а також Указу Президента України № 926/2010 «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні». За 2 роки впровадження програмний комплекс об'єднав понад 2500 шкіл України: всі загальноосвітні навчальні заклади Запорізької, Дніпропетровської, Черкаської, Миколаївської області, а також деякі райони з інших 17 областей України.

Результати практичного використання програмного комплексу закладами освіти доводять його ефективність та зумовлюють його подальший розвиток і вдосконалення, розширення можливостей та автоматизації нових задач.

Таким чином освітній менеджмент стає більш ефективним, а це безпосередньо вплине на якість навчальної діяльності закладів освіти в Україні.

Список літератури

1. Лунячек В.Е. Інформаційно-комунікаційні технології в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом. / В.Е. Лунячек – Х.: Основа, 2009. – 96 с.
2. Гришина Т.В. Освітня технологія як професійний пріоритет учителя. / Т.В. Гришина. – Х.: Основа, 2007. – 153 с
3. Проект «КУРС: Освіта» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ekyrs.org/ua/project/> - сайт КУРС: Школа.
4. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. – К.: Грамота, 2008. – 448 с
5. Тесленко В.В. Якісна освіта – запорука самореалізації особистості: Наук. видання / В.В. Тесленко.– К.: Пед. преса, 2007. – 176 с.
6. Інформаційна система управління освітою [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://isuo.org/> - Україна. ІСУО.

Надійшла до редколегії 22.03.2012

Рецензент: д-р техн. наук, проф. М.І. Сидоренко, Харківський національний економічний університет, Харків.

ЕДИНАЯ ИНФОРМАЦИОННАЯ СИСТЕМА УПРАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЕМ В УКРАИНЕ

И.А. Золотарёва, Е.А. Власенко

Качество образования в Украине на данный момент не на лучшем уровне. В данной статье рассмотрен один из способов ее усовершенствования - формирование многоуровневой единой информационной системы управления образованием. Структура системы. На сегодняшний день существуют различные предложения по системам информатизации для школ. Программный комплекс «КУРС: Освіта» - один из вариантов систем формирования единого информационного пространства образования.

Ключевые слова: информационная система, единая информационная система управления образованием, общеобразовательные учебные заведения.

SINGLE INFORMATION MANAGEMENT SYSTEM EDUCATION IN UKRAINE

I.A. Zolotaryova, E.A. Vlasenko

The quality of Ukrainian education is not at the best level currently. One of the ways of its improvement - the formation of multi-level integrated information system of educational administration is describing in this article. The structure of the system. Today, there are various proposals for information systems for schools. The software package "KYRS: Osvita" is one of the following systems create a single information space of education.

Keywords: information system, a unified information system of educational administration, educational institutions.